

اخبار نمایش

هیأت انتخاب نمایش های
صحنه ای تئاتر فجر معرفی شدند

پيام دهكردی، شهرام زرگر و رضا گوران هنرمندانی هستند که سی و هشتمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر را در انتخاب آثار بخش مسابقه نمایش های صحنه ای همراهی می کنند.

پيام دهكردی متولد ۱۳۵۶ در شهر کرد بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون و مدرس فن بیان و بازیگری است.

شهرام زرگر متولد ۱۳۴۴ در تهران، مترجم، بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون است. وی فارغ التحصیل کارشناسی بازیگری از دانشگاه هنرهای زیبا دانشگاه تهران و کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی از دانشکده سینما و تئاتر است. رضا گوران متولد ۱۳۵۸ نویسنده و کارگردان تئاتر، سینما و طراح صحنه است. او جایزه بهترین کارگردانی، طراحی صحنه و لباس برای نمایش «برما» از جشنواره بین المللی تئاتر فجر و بهترین نمایشنامه و طراحی صحنه برای «برهای پشت حنجره» از همین رخداد در سال ۸۹ را کسب کرده است. سی و هشتمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر به دبیری نادر برهانی مرند ۲۰ تا ۲۰ بهمن ماه امسال برگزار می شود.

اعطای نشان درجه یک هنری به
سعید پور صمیمی

یکشنبه ۱۴ مهرماه پس از پایان اجرای نمایش «آواز قو» که با بازی هنرمند پیشکسوت سعید پور صمیمی روی صحنه است؛ نشان درجه یک هنری به وی اعطا شد. این مراسم بدون اطلاع سعید پور صمیمی با حضور سید محمد طباطبایی دبیر شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور، شهرام کریمی مدیر کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رضا بابک هنرمند پیشکسوت و حسین مسافر آستانه رئیس شورای سیاستگذاری تماشاخانه ایرانشهر برگزار شد. در این مراسم سعید پور صمیمی بعد از نزدیک به ۲ دهه روی صحنه تئاتر جادوی بازیگری را به نام نشان می دهند، جای خوشحالی دارد و امیدواریم دیگر هنرمندان هم نسل آقای پور صمیمی را هم روی صحنه تئاتر ببینیم.

رجبی معمار در خانه هنرمندان
ایران ماندنی شد

در حالی که کش وقوس هایی مبنی بر تغییرات در خانه هنرمندان شنیده می شد؛ اما شورای عالی این NGO تصمیم به ابقای مجید رجبی معمار گرفته است. نام هایی چون علی مرادخانی و شهرام گیل آبادی برای نشست در عمارت پارک ایرانشهر شنیده می شد؛ اما به نظر می رسد شورای عالی خانه هنرمندان، گماکان بار جبی معمار ادامه خواهند داد. ایرج راد، رئیس شورای عالی خانه هنرمندان ایران ضمن اعلام ابقای مجید رجبی معمار به عنوان مدیر عامل این خانه به مدت دو سال گفت: مراسم رسمی تنفیذ حکم ایشان از سوی شورای عالی خانه هنرمندان در تاریخ ۲۱ مهرماه در محل خانه هنرمندان ایران برگزار خواهد شد. مجید رجبی معمار از سال ۱۳۹۴ با انتخاب شورای عالی خانه هنرمندان ایران، پس از مجید سرسنگی به عنوان مدیر عامل خانه هنرمندان ایران مشغول به فعالیت است. مشکلات متعدد مالی در تماشاخانه ایرانشهر، وابسته به خانه هنرمندان موجب حذف بارانه مالی ایرانشهر و بازگشت کف فروش شد.

میشل فوکو در نظر به
تاریخی خود به سوی
مفهومی به نام «تاریخ
اکنون» می رود و آن را در
برابر تاریخ آکادمیک قرار
می دهد. فوکو به «گنونت»
به مثابه مسئله ای کلیدی
در فلسفه می اندیشد.
فوکو همسو با پرسش
«روشنگری چیست؟»
که امانوئل کانت و پیروان
او به کار بردند از اکنون
می پرسد

نکته کلیدی در بحث آرنت، زبان است. ملاقات با شخصیت ها به واسطه زبان! اما نمایشنامه های تاریخی ما در دام زبان بازی گرفتار می شوند بدون اینکه به زبان روزمره و محاوره مردم امروز نزدیک شوند. لیندزی استون بریج اشاره می کند: «هانا آرنت محاکمه آدولف آیشمن در سال ۱۹۶۱ را برای مجله نیویورک پوشش داد. همچنین او می دانست آموختن انسان بودن در روزگار غیر انسانی دشوار و گاه امری غیر ممکن است. افرادی شیفته این هستند که به اشتباهات آرنت در این باره اشاره کنند، همان گونه که در مواجهه با زنان اندیشمند بسیاری این کار را می کنند، میزان چشمگیری ناله و شکایت درباره اشتباهاتی که آرنت درباره مردها داشته است وجود دارد.

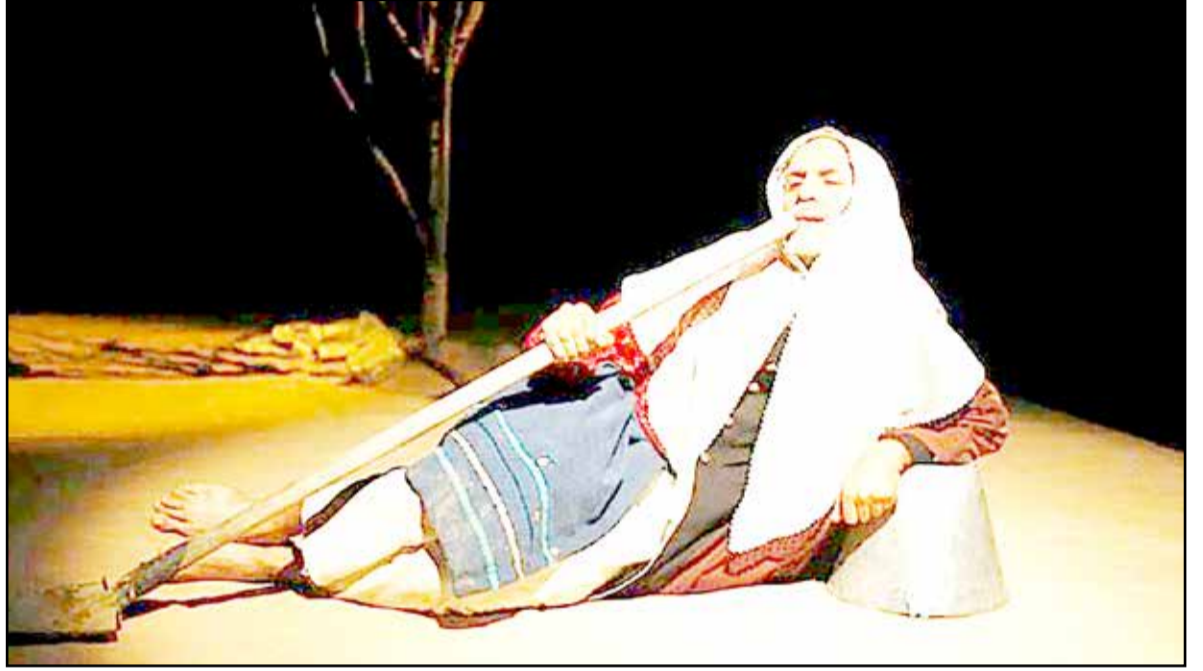
واقعیت این است که دو مرد مورد سوال هر دو نازی بودند؛ آدولف آیشمن، مجری ارشد کشتار جمعی، کسی که آرنت گزارش محاکمه او در اورشلیم را برای مجله نیویورک نوشت، او با تحلیل خونسردش از ابتداء شر مدرن پرده از یک رسوایی برداشت؛ و هایدگر که در سال ۱۹۳۳ به حزب نازی پیوست و زیر سایه توجهات آن حزب رئیس دانشگاه فایبرگ شد. هایدگر نازی ای فرصت طلب و تاحدی رقت انگیز بود، اما در ضدیت بودن هایدگر هیچ شکی وجود نداشت. آرنت به طور قابل درکی از رفتار هایدگر ابراز انزجار کرد و به طور کمتر قابل درکی بعدها هایدگر را بخشید. پیشنهادی که به نویسندگان تاریخی و زندگی نامه ای تئاتر ایران دارم این است که لطفا فلسفه تاریخ و نحوه مواجهه فیلسوفان کلیدی در آیین زمینه را مطالعه کنند تا در دام سطحی نگری، مولودارم نویسی ایکی، حماسه سازی فیلسوفی و سفارشی نوشتن، نیفتند.

معمولی و فرودست می بینند که قربانی هوس های طبقات فرادست شده اند. رمان «مصدر سرکار ستوان یا شوایک سرباز ساده دل» نوشته پاروسلا هاشک مورد توجه برتولت برشت قرار می گیرد و نمایشی از روی آن اقتباس می کند که به چهره پلید و کثیف جنگ می پردازد. متاسفانه نویسندگان ایرانی مانند آقاخان رویگردی شبیه فاشیست ها به جنگ دارند که واقعا عجیب است. برشت اعتقاد دارد که جنگ یک بازی از طرف قدرت های بزرگ است. شخصیت های نمایش هم همه سردرگم هستند و فقط می دانند که باید به یک سمتی شلیک کنند و اصل نامی داند دشمن واقعی کیست و دلیل وقوع جنگ چیست. شاید تنها کسی که علت این اتفاقات را بداند یک سفیه به نام شوایک باشد که کسی حرف هایش را جدی نمی گیرد.

چرا هانا آرنت
فیلسوف امروز است؟

بر خلاف برخی نویسندگان ایرانی که به سمت تفکرات فاشیستی رفته اند باید بگوییم که فلسفه سیاسی آرنت، که زیر شکنجه و آزار نازی ها شکل گرفت، اکنون در دوره آشوب زده و نا آرام فعلی، جانی تازه به تفکر می دهد. شاید رویکرد فکری او به تاریخ بتواند کمک کند تا نمایشنامه های بهتری نوشته شود.

لیندزی استون بریج می نویسد: «اندیشیدن اولین دفاع آرنت در برابر جهانی گنجه کننده بود. اما اندیشیدن همیشه تبدیل به چیزی می شد بیش از آنچه او با ذهن اش انجام می داد؛ اندیشیدن راه و روش آرنت برای بودن در جهان بود. این درسی بود که او از استادش و زمانی معشوقش مارتین هایدگر آموخته بود. در سال ۱۹۲۴ آرنت هجده ساله بود و برای نخستین بار مارتین هایدگر را در دانشگاه ماربورگ ملاقات کرد. بعد است که (همانطور که برخی به ذهن شان خطور می کند) شلوار چرمی هایدگر یا شیوه های که او خوب اسکی اش را روی شانهاش می بست آرنت را به تخریب او کشانده باشد. آرنت با شور و اشتیاق بحث هایدگر را دنبال می کرد و آن بحث این بود که مازا طریق کلمات می اندیشیم، و وجود داریم و عشق می ورزیم. آرنت بعدها گفت: «هازا راه زبان آلمانی یکدیگر را ملاقات کردیم.»

شکسپیر نمایشنامه های
پنج پرده ای می نویسد که
اساس آنها شخصیت های
مانند «مکبث» و «هملت»
(نماد رنسانس و اومانیزم)
هستند و برشت هم
شخصیت های چون
«مادر» و «ننه دلاور» را
بر اساس تفکر انتقادی خود
نسبت به سرمایه داری
شکل می دهد

در دو اجرای «شکار روباه» و «خاطرات و کابوس های یک جامه دار از زندگی و قتل میرزا تقی خان فراهانی» به نگاه رابرت بولت در نمایشنامه «مردی برای تمام فصول» نزدیک می شود و حتی شاید شیوه ای مانند برتولت برشت و اروین پیسکاتور و همین رابرت بولت را مد نظر داشته است.

شباهت های کارهای تاریخی رفیعی به نمایشنامه «مردی برای تمام فصول» فراوان است و پژوهشی جدی را طلب می کند. با تمام این تفاسیر، آثار برشت و رابرت بولت و پیسکاتور نه تنها در امراتیک نیستند بلکه بر پایه نظریه و پراکسیس تئاتری و انتقادی خود آنان پیش می رود و می خواهند بر علیه تئاتر بورژوازی و اشراف عمل کنند. آنان تاریخ را از زاویه دید انسان های عادی و

روشنفکری و سیر اندیشه معاصر ایران نوعی «بارگشت به پیشین» و توجه به تاریخ باستان و چهره های تاریخی در ایران شکل گرفته است که هیچ ارتباطی با زندگی روزمره مردم اکنون ندارد. پروژه تاریخی فوکو به کمک ما می آید زیرا او یک لحظه تاریخی را بدل به مسئله اندیشه می کند اما درام نویسان ایرانی نه تنها به این مسئله توجهی ندارند بلکه ساختار دراماتیک با اصلا ضد دراماتیک آنان هیچ ارتباطی با تئاتر اکنون و مردم فعلی ندارد. فوکو از مفهوم «خوانش متفاوت» هم بهره می برد. یعنی تاریخ نویسی باید خوانشی دگرگون شونده را به کار گیرد که اگر یک نویسنده بخواهد از این روش استفاده کند باید به «فاکتورهای تاریخ» بازوایی پنهان شخصیت توجه کند. با همین رویکرد فوکو تلاش می کند «تاریخ انتقادی اندیشه» را به منصفه ظهور برساند. آیا در نمایشنامه های ایرانی شاهد اندیشه انتقادی نسبت به مناسبات تولید و کنش کارا کتر هانس است. توجه کنید که فوکو اعتقاد دارد «یک اندیشه در تاریخ است که شکل می گیرد.» این دیدگاه او از هگل و مارکس وام گرفته می شود. مایکل روث در مقاله «فوکو و تاریخ اکنون» اعتقاد دارد: «تربیتی از رویکرد تاریخی و انتقادی به گونه ای بنیادی در میان همه آثار فوکو باقی مانده است. رویکردی که هدفش نمایاندن محدودیت های ساختارهای کنونی تجربه مان است.» شاید اینجا خلط مبحث صورت بگیرد و بگویید که درام نویس که فیلسوف نیست ولی

سید حسین رسولی
این سال ها شاهد آثار بی کیفیت فراوانی با رویکرد زندگی نامه ای و تاریخی بودیم که اغلب آنان توسط نویسندگان صاحب نام تئاتر نوشته شده اند. گویا زد و بندی می شود و سفارشی هم پذیرفته می شود در نهایت اثری بدون چالش ها و موقعیت های دراماتیک شکل می گیرد و تماشاگر از همه جایی خبر هم باید پای چنین تئاتر های تو خالی و بی مزه ای بنشیند. در این مجال تلاش می کنیم به چند نکته کلیدی در نوشتن نمایش های زندگی نامه ای و تاریخی بپردازیم.

چرا تاریخ اکنون
فراموش شده است؟

میشل فوکو در نظریه تاریخی خود به سوی مفهومی به نام «تاریخ اکنون» می رود و آن را در برابر تاریخ آکادمیک قرار می دهد. فوکو به «گنونت» به مثابه مسئله ای کلیدی در فلسفه می اندیشد. فوکو همسو با پرسش «روشنگری چیست؟» که امانوئل کانت و پیروان او به کار بردند از اکنون می پرسد. فوکو می نویسد: «فلسفه... دوره کانت به بعد و با آنچه در «روشنگری چیست» وجود داشت، تبدیل به مسئله شد، پرسش از اکنون را، یعنی اینکه ما دقیقاً در همین لحظه ای که زندگی می کنیم، چیستیم؟». نکته جالب این است که اگر قرار است به موضوع های تاریخی و زندگی نامه ای بپردازیم باید به مسئله اکنون هم توجه داشته باشیم و نقش پر رنگ دغدغه نویسنده و کارگردان مهم می شود؛ اما با توجه به وضعیت

تدارک انجمن هنرهای نمایشی ایران برای اربعین حسینی

سوغواره موضوعاتی مانند عاشورا، دفاع مقدس، مدافعین حرم و... دست مایه کار هنرمندان قرار می گیرد. همچنین حضور در یادمان های دفاع مقدس و برگزاری نمایشگاه عکس و مسابقه روایتگری از جمله برنامه های جنبی «همایش تئاتر خیابانی علمدار» است. مدیر عامل انجمن هنرهای نمایشی ایران در پایان گفت: در کنار این دو سوگواره، شاهد اجرای نمایشی در حد فاصل نجف تا کربلا خواهیم بود که از سوی انجمن هنرهای نمایشی استان مرکزی حمایت می شود. این گروه نمایشی متشکل از ۲۵ هنرمند تئاتری استان مرکزی است که در ۱۵ نوبت به اجرای نمایش «سیاهی تارهایی» و خوزستان سوگواره هایی با محوریت تئاتر خیابانی و تعزیه برگزار خواهد شد. نیلی ضمن اعلام این خبر، تصریح کرد: این سوگواره ها به عنوان پیوست فرهنگی اربعین حسینی و در راستای نشان دادن عظمت پیاده روی اربعین به زبان هنر، برای سومین سال متوالی برگزار می شود. «سومین سوگواره ملی تئاتر میدانی و تعزیه اربعین حسینی» از ۲۲ مهرماه در پایانه جزایه و یادمان شهدای گمنام اندیمشک در استان خوزستان، و در استان ایلام نیز به عنوان دومین مبدأ ورودی زائران اربعین؛ سوگواره های با نام «همایش تئاتر خیابانی علمدار» در موبها و به صورت سیار اتفاق خواهد افتاد. او ادامه داد: در این دو

حمایت از سومین سوگواره ملی تئاتر میدانی و تعزیه اربعین حسینی و همایش تئاتر خیابانی علمدار در کنار اجرای نمایش «سیاهی تارهایی» برنامه های انجمن هنرهای نمایشی ایران همزمان با اربعین حسینی است. به گزارش روابط عمومی اداره کل هنرهای نمایشی، حمید نیلی، مدیر عامل انجمن هنرهای نمایشی ایران، همزمان با نزدیک شدن به چهلمین روز شهادت حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و در راستای برگزاری هرچه باشکوه تر پیاده روی اربعین حسینی از خدمات فرهنگی این انجمن به عزاداران حسینی خبر داد. بر این اساس و طبق اعلام مدیر عامل انجمن هنرهای نمایشی ایران در دو استان مرزی ایلام

می پردازند. موضوع این نمایش نیز اتفاقات کربلا از شهادت امام حسین (ع) تا خرابه های شام است که مورد حمایت انجمن هنرهای نمایشی ایران قرار گرفته است. انجمن

